

©FOTOS: JACQUES VAN OUIRYE

Vader en zoon Connell baten een fokveebedrijf uit in het Noord-Ierse Newry, dicht bij de Ierse grens. Zij hopen op een brexit mét 'deal'.

vleesproductie doet aan Ryanair denken, ook een Ierse lagekostenmaatschappij. Ook al bedraagt de Ierse melkproductie amper 6 miljoen ton, de lage kostprijs zet druk op de markt. De Ierse melk- en vleesproductie is extensief. De gemiddelde melkproductie per koe bedraagt 5000 liter tegenover 8000 liter in het nabijgelegen Verenigd Koninkrijk. Ieren pakken wereldwijd uit met hun 'groene' imago. Zij scoren echter minder vanwege het om de klimaatproblematiek gaat. Het aandeel van de landbouwsector in de Ierse uitstoot van broeikasgassen bedraagt 33,3% en in Nederland bedraagt het landbouwaandeel 8%. De reden hiervoor is dat worden gezocht in het feit dat Ierland maar weinig industriële activiteit heeft die broeikasgassen uitstoot en anderzijds in het belangrijke aandeel van de veehouderij in het landbouwaandeel. Wie 33% uitstoot, krijgt zware maatschappelijke en politieke druk te verduren! Geen prettig vooruitzicht voor de Ierse landbouw, naast de brexit en Mercosur. Daar zijn ze zich bij de *National Farmers Union* (NFU) van bewust. Daarom ook dat Ierland het nadeel met alle

beschikbare middelen in een voordeel wil omdraaien door zich een groen imago aan te weten. Dat imago heeft de jongste jaren wel te lijden gehad van de droogte, want op bepaalde momenten van dit jaar zag het er zelfs in Ierland als bepaalde plekken niet langer groen. We ontmoeten Kevin Nolan op zijn bedrijf in Tullow. Hij was ooit 'Farmer of the Year', een zeer benijdenswaardige titel in Ierland. Hij legt uit hoeveel of, beter gezegd, hoe weinig neerslag er deze zomer is gevallen, amper 376 mm. In normale jaren regent het 800 tot 1000 mm in deze graanstreek. Kevin is akkerbouwer maar laat zich verleiden tot het plaatsen van enkele hectares zonnepanelen en een vleesvarkensstal op contract. Over de brexit is hij duidelijk. Hij pleit voor een 'no deal'. Dat verrast ons, maar niet wanneer hij eraan toevoegt dat zijn graanprijs sterk gedrukt wordt door de jaarlijkse invoer van 2 miljoen ton graan uit het VK. Bij een 'no deal' worden de WTO-tarieven van kracht en wordt op dat Britse graan een heffing van ongeveer 70 euro/ton gelegd, wat ook zijn prijs ten goede zal komen.

Op de NFU-stand op het *National Ploughing Championship* ontmoeten we vader en zoon Connell. Zij hebben een fokveebedrijf van Salers in het Noord-Ierse Newry. Voor hen moet de brexit ordentelijk verlopen mét 'deal' en zonder harde grens. "Wij zullen altijd in een been in het VK en een been in de EU zitten", voegt Seamus Connell er nog gelaten aan toe. Wij zijn in Ierland op uitnodiging van *Enterprise Ireland*, het agentschap van de Ierse overheid dat het bedrijfsleven en de internationale handel ondersteunt. We brengen bezoeken aan Tanco, producent van batenwikkelaars, en Kowal, producent van mengvoerwagens (groep Alltech). Ook zij moeten hun verwachtingen van de markt bijstellen als gevolg van de brexit, maar blijven niet bij de pakken zitten. Zij innoveren op meerdere vlakken, waarover later meer. ■

Het gespreksonderwerp is de brexit en de gevolgen voor Ierland.

Het verbruik van verse melk is zowel in het VK als in Ierland nog een belangrijk afzetkanaal. Ook bij jongeren.